Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет природничий

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ЗЕМЛІ

(назва навчальної дисципліни)

Середня освіта (Географія)
(назва освітньої програми)
Рік навчання __II__ , семестр __3__
Форма навчання (*денна, заочна*)

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність
А4.07 Географія
(шифр, назва)
Освітній рівень
(другий (магістерський) рівень вищої освіти

Кафедра та викладач	*Кафедра _географії_____* *Викладач _Ткаченко Тетяна Іванівна* *Лінк на профіль викладача у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=Laph1YMAAAAJ* *E-mail: t.i.tkachenko@udu.edu.ua*
I. Основна мета/цілі навчання	*розкриття загальних особливостей еволюції, будови та основних властивостей ландшафтної оболонки, окремих її складових та Землі як планети. Сформувати комплексний світогляд на природні процеси і явища, що відбуваються навколо, проаналізувати суть найважливіших законів і закономірностей будови та розвитку ландшафтної оболонки, її ієрархічної структури, тісних і динамічних взаємозв'язків між окремими геокомпонентами та геокомплексами, формування та розвитку Землі як планети, навколоземного простору тощо*
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*	*Навчальна дисципліна вибіркова* *Цикл загальної підготовки* *Шифр у навчальному плані: ВВ2.01*

III. Обсяг навчальної дисципліни		
	Кількість кредитів	*6*
	Загальна кількість годин	*180*
	Лекційні заняття	*16*
	Семінарські/практичні заняття	*16*
	Самостійна робота	*148*

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	***Змістовий тематичний модуль 1.*** ***Загальнопланетарні властивості Землі. Земля в космічному вимірі.*** *Тема 1. Загальні закономірності Землі: методологічний апарат навчальної дисципліни, структура, склад, динаміка.* *Тема 2. Будова, структура та еволюція Всесвіту. Сонячна система.* *Тема 3. Формування та еволюція планети Земля* *Тема 4. Географічний простір Землі.* *Тема 5. Проблема часу у природі Землі.* ***Змістовий тематичний модуль 2.*** ***Будова та властивості геосфер. Ландшафтна оболонка Землі.*** *Тема 6. Внутрішня будова Землі. Мінерали та гірські породи. Геологічні процеси.\літосфера Землі* *Тема 7. Типологія водних мас землі\гідросфера Землі* *Тема 8. Біотичне різноманіття Землі\ біосфера Землі* *Тема 9 Ґрунт як специфічне природно-історичне тіло.* *Тема 10. Ландшафтна оболонка Землі: цілісність, єдність, кругообіг речовини та енергії, ритмічність, неоднорідність, зональність, секторність.* *Тема 11. Ландшафтні комплекси глобального, регіонального та локального рівнів, їх характерні особливості. Глобальні зміни ландшафтної оболонки*
V. Результати навчання	**ПРН1** – знає та розуміє теоретико-методологічні основи та історію розвитку географічної науки, зокрема понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії, географічну номенклатуру; **ПРН2** – описує основні механізми функціонування природних комплексів, суть територіальної організації суспільства, окремих їх компонентів, класифікує зв'язки і залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них; **ПРН3** – знає і розуміє принципи і закономірності будови і функціонування ландшафтної оболонки Землі, особливості фізико-географічних об’єктів і процесів у геосферах, взаємозв’язків у ландшафтах та біогеоценозах; пояснює закономірності просторової диференціації ландшафтної оболонки та прояв фізико-географічних закономірностей на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях, в межах океанів, материків, України та її регіонів; розуміє геоекологічні аспекти функціонування природно-техногенних систем та усвідомлює важливість охорони навколишнього середовища; **ПРН8** – застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення; орієнтується у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі; опрацьовує різні джерела географічної інформації; вільно передає географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій; **ПРН9** – застосовує базові знання з природничих наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних комплексів; **ПРН10 –** географічно мислить, критично сприймає інформацію; пояснює основні фізико-географічні та суспільно-географічні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації; встановлює географічні закономірності та причинно-наслідкові зв’язки між компонентами природи та суспільства.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	*опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи, тестові модульні контрольні роботи*
Підсумковий контроль	*Залік у 3 семестрі*

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). *Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проектах і конкурсах.*

Високий рівень (80 – 89 балів). *Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.*

Достатній рівень (70 – 79 балів). *Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.*

Задовільний рівень (65 – 69 балів). *Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.*

Низький рівень (60 – 64 балів). *Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.*

Незадовільний рівень:

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. *Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;*

0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. *Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.*

VII. Політика курсу*

Ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

ІІІ. Основні інформаційні ресурси	1. *Барановський М. О., Грищенко М. В. Загальне землезнавство та глобальні геоекологічні процеси: підручник. Київ : Ліра-К, 2024. 312 с.* 2. *Волошин М. І., Ткаченко О. В. Фізична географія материків і океанів: закономірності формування геосистем. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. 280 с.* 3. *Гордійчук О. П., Бондаренко В. В. Глобальні кліматичні зміни та їх вплив на геосфери Землі : монографія. Харків : Фоліо, 2024. 245 с.* 4. *Давиденко В. М. Динаміка ландшафтів та геоекологічний моніторинг сучасних геосистем. Дніпро : Журфонд, 2025. 198 с.* 5. *Ковальчук І. П., Стецюк В. В. Геоморфологія з основами геології та тектоніки Землі. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2024. 410 с.* 6. *Кравченко О. М. Сучасні проблеми фізичної географії та загального землезнавства : навч. посібник. Одеса : Екологія, 2025. 226 с.* 7. *Мельник А. В. Ландшафтознавство та просторово-часова організація геосфер : підручник. Львів : Сполом, 2024. 340 с.* 8. *https://pidruchniki.com/17810409/geografiya/zagalne_zemleznavstvo* 9. *https://textbook.com.ua/geografiya/* 10. *http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/TopicDescription* 11. *https://earth.google.com/web/?hl=uk* 12. *https://maps.visicom.ua/* 13. *https://bestmaps.ru/map/google/hybr*
	Обговорено та затверджено на засіданні кафедри _географії_ протокол №___ від _____